

Besluit

Ons kenmerk: ACM/DE/2015/201213/OV

Zaaknummer: 14.0956.12

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 19 van de Gaswet inhoudende de beslissing op de aanvraag tot geschilbeslechting van aanvrager [X]

Muizenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag

T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Besluit

1 Verloop van de procedure

1. Op 29 augustus 2014 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) een aanvraag tot geschilbeslechting, als bedoeld in artikel 19 van de Gaswet, ontvangen van aanvrager [X] (hierna: aanvrager). Het betreft een geschil met Stedin Netbeheer B.V. (hierna: Stedin).¹
2. Bij brief van 8 september 2014 is Stedin door ACM in de gelegenheid gesteld om te reageren op de aanvraag tot geschilbeslechting.² Op 26 september 2014 heeft ACM een reactie ontvangen van Stedin.³
3. Op 24 november 2014 vond ten kantore van ACM een hoorzitting plaats waarbij partijen hun standpunten nader hebben toegelicht. ACM heeft op 20 november 2014 Eneco Warmte en Koude B.V. (hierna: Eneco) uitgenodigd om ook bij deze zitting aanwezig te zijn. Het verslag van de hoorzitting is op 23 december 2014 aan allen die aanwezig waren, toegezonden.⁴ Op 9 januari 2015 heeft ACM een reactie op het verslag van de hoorzitting ontvangen van Eneco.⁵ Op 6 januari 2015 heeft ACM een reactie op het verslag van de hoorzitting ontvangen van Stedin.⁶
4. Tijdens de hoorzitting van 24 november 2014 heeft ACM Eneco in de gelegenheid gesteld binnen twee weken haar zienswijze schriftelijk aan te vullen. Eneco heeft de aanvullende zienswijze op 8 december 2014 aan de partijen en ACM toegezonden. Op 9 december 2014 heeft ACM de zienswijze van Eneco ontvangen.⁷
5. Daarnaast is op bovengenoemde hoorzitting afgesproken dat partijen vervolgens de mogelijkheid hebben om op de zienswijze van Eneco te reageren. Op 7 januari 2015 heeft ACM van Stedin een reactie op de zienswijze van Eneco ontvangen.⁸
6. Op 5 december 2014 heeft de gemachtigde van de gemeente Den Haag zich bij ACM gemeld met het aanbod om ACM van nadere informatie te voorzien. Op 29 december 2014 heeft de

¹ Zie de brief van 29 augustus 2014 met kenmerk ACM 2014/102578.

² Zie de brief van 8 december 2014 met kenmerk ACM 2014/205035.

³ Zie de brief van 25 september 2014 met kenmerk ACM 2014/102791.

⁴ Zie de brieven van 23 december 2014 met respectievelijk kenmerk ACM 2014/207461, 2014/207450 en 2014/207456.

⁵ Zie de brief van 6 januari 2015 met kenmerk ACM 2015/100049.

⁶ Zie de brief van 5 januari 2015 met kenmerk ACM 2015/100012.

⁷ Zie de brief van 8 december 2014 met kenmerk ACM 2014/103502.

⁸ Zie de brief van 6 januari 2015 met kenmerk ACM 2015/100024.

Besluit

gemeente Den Haag ACM stukken toegestuurd die mogelijk relevant zijn voor het geschil.⁹ Op 30 december 2014 zijn de stukken van de gemeente Den Haag naar partijen verzonden en zijn de partijen in de gelegenheid gesteld binnen een termijn van één week op de stukken te reageren.¹⁰

7. Op respectievelijk 6, 7 en 9 januari 2015 heeft ACM een reactie ontvangen van partijen op de stukken ingediend door de gemeente Den Haag.¹¹ De gemeente heeft vervolgens te kennen gegeven zich niet als derde belanghebbende in de procedure te zullen voegen.

2 Het geschil

8. Aanvrager heeft op 17 juli 2014 een aanvraag ingediend bij Stedin voor een gasaansluiting voor zijn woning. Stedin heeft deze aanvraag voor een gasaansluiting middels een e-mail van 22 augustus 2014 geweigerd, omdat de woning van aanvrager zich bevindt in een gebied dat voorzien wordt van warmtelevering. Aanvrager betwist dat Stedin gerechtigd is de gevraagde gasaansluiting voor zijn woning te weigeren.

3 Feiten

9. Op grond van de inhoud van de door partijen overgelegde stukken en hetgeen bij de hoorzitting naar voren is gebracht, stelt ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.
10. Stedin is een netbeheerder in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel e, van de Gaswet, die onder andere het regionale gastransportnet in de regio Den Haag beheert.
11. De woning van aanvrager bevindt zich in stadsdeel Ypenburg van Den Haag. In dit gebied ligt een warmtenet in de zin van artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet.
12. Over dit warmtenet levert Eneco warmte aan de woningen in het stadsdeel Ypenburg.

⁹ Zie de brief van 29 december 2014 met kenmerk ACM 2014/103632.

¹⁰ Zie de brieven van 30 december 2014 met respectievelijk kenmerk ACM 2014/207490, 2014/207492 en 2014/207497.

¹¹ Zie de brief van 5 januari 2015 met kenmerk ACM 2015/100013 (reactie namens Stedin); de brief van 6 januari 2015 met kenmerk ACM 2015/100048 (reactie namens Eneco); de brief van 7 januari 2015 met kenmerk ACM 2015/100026 (reactie namens aanvrager).

Besluit

13. Bij besluit van 13 januari 2015 heeft ACM, naar aanleiding van een codewijzigingsvoorstel van Netbeheer Nederland, een wijziging van de Gebiedsindeling Gas vastgesteld.¹²

4 Juridisch Kader

14. Artikel 10, zesde lid, van de Gaswet luidt:

Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de in het eerste, derde en vijfde lid genoemde taken, in het voor hem krachtens artikel 12f vastgestelde gebied tevens tot taak om:

- a. *een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft van ten hoogste 40 m³(n) per uur te voorzien van deze aansluiting;*
- b. *een ieder die verzoekt om een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur te voorzien van een aansluitpunt op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit.*

15. Artikel 12b, eerste lid, aanhef en onderdeel f, van de Gaswet luidt:

Met inachtneming van de in artikel 12 bedoelde regels en de in artikel 6 van verordening 715/2009 bedoelde netcodes zenden de gezamenlijke netbeheerders aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de door hen jegens netgebruikers te hanteren voorwaarden met betrekking tot:

(...)

- f. *de gebiedsindeling van de netbeheerders ten behoeve van de uitvoering van de taak, genoemd in artikel 10, zesde lid, waarbij bepaalde gebieden kunnen worden uitgezonderd indien zich in dat gebied een warmtenet als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet bevindt of gaat bevinden of indien het een gebied betreft waar een netbeheerder niet op economische voorwaarden een gastransportnet in werking kan hebben, onderhouden of ontwikkelen.*

16. Artikel 19 van de Gaswet luidt:

1. *Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder, een gasopslagbedrijf of een LNG-bedrijf over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.*
2. *De Autoriteit Consument en Markt beslist op een klacht binnen twee maanden na*

¹² Besluit van 13 januari 2015 met zaaknummer 14.1102.52 en kenmerk ACM/DE/2015/200129.

Besluit

ontvangst ervan. Deze termijn kan met twee maanden worden verlengd als de Autoriteit Consument en Markt om aanvullende gegevens verzoekt. Met instemming van de klager is verdere verlenging mogelijk.

3. *De geschilbeslechtingswerkzaamheden worden niet verricht door personen die betrokken zijn bij werkzaamheden op grond van hoofdstuk 2, paragrafen 2.2 en 2.3.*
4. *De beslissing van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.*
5. *Het indienen van een klacht als bedoeld in het eerste lid laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.*

5 Standpunten van partijen

Standpunt aanvrager

17. Aanvrager acht zichzelf belanghebbende, omdat hij zich kwalificeert als een partij die een geschil heeft met een netbeheerder, zoals opgenomen in artikel 19, eerste lid van de Gaswet, over de wijze waarop een netbeheerder uitvoering geeft aan zijn wettelijke taken.
18. Aanvrager is van mening dat Eneco niet als belanghebbende in onderhavige procedure kwalificeert, omdat Eneco pas na opzegging van het leveringscontract voor warmte door aanvrager rechtstreeks geraakt zou worden door de realisatie van een gasaansluiting. Aanvrager stelt dat er van dergelijke opzegging geen sprake is in onderhavige procedure, waardoor Eneco geen direct belang heeft.
19. Aanvrager meent dat Stedin de gevraagde (offerte voor een) gasaansluiting voor zijn woning niet mag weigeren. Hij stelt dat Stedin daarmee in strijd handelt met de op haar rustende wettelijke aansluitplicht zoals neergelegd in artikel 10, zesde lid, van de Gaswet. Aanvrager is van mening dat een uitzondering op de aansluitplicht jegens hem niet kan worden gebaseerd op artikel 12b, eerste lid, aanhef en onderdeel f, van de Gaswet. Dit artikel bepaalt volgens aanvrager slechts dat ACM in nadere regelgeving kan bepalen dat de in artikel 10, zesde lid van de Gaswet opgenomen aansluitplicht niet van toepassing is in gebieden waarin zich een warmtenet bevindt of gaat bevinden.
20. Aanvrager stelt dat Stedin om bovenstaande redenen ook niet gerechtigd is om een verklaring van de warmteleverancier als voorwaarde te stellen voor de gevraagde (offerte voor een) gasaansluiting.

Besluit

21. Aanvrager is voorts van mening dat een eventueel op te nemen uitzondering op de aansluitplicht in de Gebiedsindeling Gas geen rechtvaardiging vormt voor Stedin de door aanvrager gevraagde gasaansluiting voor zijn woning te weigeren. Een uitzondering zou in strijd zijn met het aan alle personen toekomende in artikel 66f van de Gaswet opgenomen recht op keuzevrijheid van leverancier. Bovendien meent aanvrager dat een uitzondering tevens in strijd is met het op een netbeheerder rustende discriminatieverbod.
22. Aanvrager benadrukt dat de ingediende aanvraag tot geschilbeslechting tevens een handhavingsverzoek behelst.

Standpunt Stedin

23. Allereerst benadrukt Stedin in haar zienswijze dat haar beslissing om niet in te gaan op de (offerte)aanvraag voor een gasaansluiting van aanvrager primair is ingegeven door het feit dat de verzochte aansluiting zich bevindt in een warmtegebied en niet door het feit dat zij voorafgaand aan het uitbrengen van een offerte een instemmingsverklaring van de warmteleverancier eist.
24. Ten aanzien van het geschil meent Stedin dat aanvrager geen belang heeft bij zijn (offerte)aanvraag voor een gasaansluiting en daarmee ook niet bij de aanvraag tot geschilbeslechting. Stedin acht het niet reëel dat aanvrager daadwerkelijk gebruik zal maken van een offerte voor het aanleggen van een gasaansluiting gezien de hoge kosten die gemoeid zijn met een dergelijke aanleg. Stedin meent dan ook dat aanvrager niet-ontvankelijk dient te worden verklaard en de aanvraag tot geschilbeslechting moet worden afgewezen.
25. In het geval ACM besluit dat aanvrager ontvankelijk is, meent Stedin dat er geen aansluitplicht op haar rust, waardoor zij gerechtigd is de (offerte)aanvraag voor een gasaansluiting van aanvrager te weigeren. Volgens Stedin is de bedoeling van de wetgever middels artikel 12b, eerste lid, onderdeel f, van de Gaswet evident: in gebieden waar een warmtenet aanwezig is, zou geen aansluitplicht bestaan voor de beheerder van het regionale gastransportnet. Stedin verwijst daarbij naar de parlementaire geschiedenis van deze wettelijke bepaling.¹³ Stedin meent dat de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever niet terzijde kan worden geschoven door de gedeeltelijke vernietiging van de Gebiedsindeling Gas door het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) bij de uitspraak van 22 april 2014.¹⁴

Standpunt Eneco

¹³ *Kamerstukken II*, 2008/09, 31904, nr. 2, p. 4.; *Kamerstukken II*, 2009/10, 31904, nr. 36, p. 2.; *Kamerstukken I*, 2009/10, 31904, D, p. 27.

¹⁴ CBb, 22 april 2014, ECLI:NL:CBB:2014:134.

Besluit

26. Eneco is van mening dat aanvrager niet-ontvankelijk is in zijn aanvraag tot geschilbeslechting. Eneco meent dat Stedin niet verplicht is tot het uitbrengen van een offerte voor een gasaansluiting en het realiseren hiervan. Daarbij stelt Eneco dat aanvrager in het kader van zijn aanvraag tot geschilbeslechting niet-ontvankelijk is in een verzoek om handhaving.
27. Eneco stelt dat zij in onderhavige procedure als belanghebbende dient te worden aangemerkt. In het geval dat de klacht van aanvrager gegrond wordt verklaard, zou Eneco direct en in nadelige zin worden geraakt. Eneco geeft in haar zienswijze aan dat warmtelevering en gaslevering als energievoorziening uitwisselbaar zijn en dat het warmtesysteem bij onvoldoende aansluitvolume niet kan renderen.
28. Eneco meent dat het op grond van de Gaswet evident is dat in gebieden waar een warmtenet aanwezig is geen gasaansluitplicht bestaat voor de netbeheerder van een regionaal gastransportnet. Eneco verwijst daarbij naar artikel 12b, eerste lid, onderdeel f van de Gaswet, in samenhang met de vaststelling van de Gebiedsindeling Gas op grond van artikel 12f van de Gaswet.
29. Eneco stelt dat de uitspraak van het CBb van 22 april 2014 niet tot gevolg heeft dat netbeheerders, al dan niet tijdelijk, een aansluitplicht hebben. Eneco meent dat gedurende de herstelperiode van het besluit inzake de gebiedsindeling van geval tot geval moet worden vastgesteld of een verzoeker in een warmtegebied is gevestigd. In onderhavig geval zou er geen twijfel over bestaan dat aanvrager in een warmtegebied woont.
30. Eneco is van mening dat de uitzondering op de gasaansluitplicht in een warmtegebied geen schending van het op een netbeheerder rustende discriminatieverbod is, omdat er een objectieve rechtvaardiging bestaat voor het verschil in behandeling tussen personen die woonachtig zijn binnen een warmtegebied of daarbuiten.
31. Eneco meent dat de keuzevrijheid van een gasleverancier zoals neergelegd in artikel 66f, eerste lid, van de Gaswet uitsluitend geldt voor een gebruiker van gas die is of wordt aangesloten op een gastransportnet.

6 Beoordeling van het geschil

- a. *Belanghebbenden in deze procedure*

Besluit

32. Ingevolge artikel 19 van de Gaswet kan een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van de Gaswet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, een klacht bij ACM indienen.
33. Op grond van artikel 10, zesde lid, van de Gaswet heeft een netbeheerder de taak een ieder die verzoekt om een gasaansluiting met een doorlaatwaarde van ten hoogste 40 m³(n) per uur te voorzien van een aansluiting. Aanvrager heeft Stedin verzocht om een aansluiting voor zijn woning op het door Stedin beheerde gastransportnet. Aanvrager heeft een klacht over het feit dat Stedin weigert dergelijke gasaansluiting te realiseren.
34. Stedin en Eneco geven aan dat aanvrager niet als belanghebbende kwalificeert, omdat volgens hen vast staat dat aanvrager in geen geval gebruik gaat maken van de aangevraagde gasaansluiting. De aanvraag tot geschilbeslechting zou dan niet-ontvankelijk zijn, aldus Stedin en Eneco. Met betrekking tot deze ontvankelijkheid overweegt ACM het volgende.
35. Het verzoek tot geschilbeslechting is een aanvraag als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Het verzoek tot het nemen van een besluit moet daarom gedaan worden door een belanghebbende. Aanvrager kwalificeert niet als belanghebbende indien op voorhand vast staat dat aanvrager geen gebruik zal maken of kan maken van de gevraagde gasaansluiting.
36. Ter zitting heeft aanvrager aangegeven dat het zeker diens bedoeling is gebruik te zullen maken van de gevraagde gasaansluiting. Voor de vraag of aanvrager hiervan ook gebruik kán maken, hebben Eneco en de gemeente Den Haag gesteld dat er geen mogelijkheid is voor aanvrager om gebruik te maken van een gasaansluiting. Daarbij is gewezen op documenten waaruit zou moeten blijken dat er publiek- en civielrechtelijke beperkingen zijn op de aanleg en het gebruik van een gasaansluiting. In de aangeleverde stukken van Eneco respectievelijk de Gemeente Den Haag is echter geen expliciet verbod voor aanleg of gebruik van gasaansluitingen in de wijk Ypenburg opgenomen. Naar het oordeel van ACM staat hiermee niet op voorhand vast dat aanvrager geen gebruik zal maken of kan maken van de gevraagde gasaansluiting. Aanvrager is dan ook ontvankelijk in zijn aanvraag tot geschilbeslechting. De vraag of er hoge kosten met een eventuele aanvraag gemoeid zijn en de vraag in hoeverre aanvrager daadwerkelijk bereid is zorg te dragen voor zulke kosten, doet niet af aan dit oordeel.
37. ACM acht ook Eneco belanghebbende bij deze aanvraag tot geschilbeslechting. Het besluit van ACM kan rechtstreekse gevolgen hebben voor Eneco. Indien aanvrager een gasaansluiting laat realiseren is het mogelijk dat de warmte-aansluiting van aanvrager overbodig wordt. Dit heeft directe gevolgen voor de rentabiliteit van het warmtenet dat wordt beheerd door Eneco. Bovendien blijkt uit de parlementaire geschiedenis dat artikel 12b sub f

Besluit

van de Gaswet ook tot bescherming van de rentabiliteit van warmteleveranciers strekt, hetgeen het rechtstreekse belang van Eneco bij uitkomst van de geschilbeslechtingprocedure versterkt.¹⁵

b. Inhoudelijke beoordeling

38. In onderhavig geschil staat de vraag centraal of Stedin op terechte gronden de door aanvrager gevraagde gasaansluiting heeft geweigerd. ACM beantwoordt deze vraag bevestigend. Hierbij is het volgende in overweging genomen.
39. Bij wetswijziging van 2 december 2010 is aan netbeheerders de zogeheten 'gasaansluitplicht' opgelegd.¹⁶ Het realiseren van gasaansluitingen werd hierdoor een wettelijke en exclusieve taak voor de netbeheerder.
40. Met deze wetswijziging is echter tevens een beperking van de gasaansluitplicht beoogd. De aansluitplicht dient niet te gelden wanneer de verzoeker aangesloten is of aangesloten wordt op een warmtenet als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet of wanneer het aansluitingen in zogenoemde 'onrendabele gebieden' betreft. Deze uitzondering voor gebieden met warmtenetten is ingegeven door de hoge maatschappelijke kosten die zich zouden voordoen wanneer er energienetten naast elkaar worden aangelegd.¹⁷
41. Bovendien worden warmtegebieden uitgezonderd van de aansluitplicht uit oogpunt van duurzaamheid. Bij behandeling van het wetsvoorstel, ook 'Voorrang voor duurzaam' geheten, verduidelijkte de minister:
*"Indien door middel van een warmtenet een bepaald gebied van warmte wordt voorzien, dan dienen netbeheerders omwille van de rentabiliteit van het warmteproject af te zien van het verrichten van die gasaansluiting".*¹⁸
42. De uitzondering op de gasaansluitplicht is neergelegd in artikel 12b, eerste lid, aanhef en onderdeel f, van de Gaswet. Gebieden kunnen worden uitgezonderd indien zich daarin een warmtenet als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet bevindt. Hoewel dit artikel een discretionaire bevoegdheid voor ACM beschrijft, blijkt uit de parlementaire geschiedenis dat middels desbetreffende bepaling beoogd is een daadwerkelijke uitzondering te bewerkstelligen en niet slechts een mogelijke uitzondering. De minister stelt: "(...) dat deze

¹⁵ Kamerstukken I vergaderjaar 2009/10, 31 904, D, p. 27.

¹⁶ Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Jaargang 2010, nr. 810, p. 4.

¹⁷ Kamerstukken II vergaderjaar 2009/10, 31 904, nr. 33, p. 2.

¹⁸ Kamerstukken I vergaderjaar 2009/10, 31 904, D, p. 27.

Besluit

aansluitplicht niet geldt als er een warmtenet aanwezig is (...).¹⁹ En met betrekking tot artikel 12b van de Gaswet: *“Dit amendement zorgt ervoor dat de wettelijke aansluitplicht voor netbeheerders wordt beperkt en dat die niet geldt voor gebieden waar een warmtenet ligt (...). Ik kan de strekking van het amendement onderschrijven. Het was ook de bedoeling om de gebieden waar een warmtenet ligt uit te zonderen van de aansluitplicht.”*²⁰

43. De Nederlandse Mededingingsautoriteit, thans ACM, heeft bij besluit van 22 januari 2013 op grond van artikel 12b, eerste lid, van de Gaswet een uitzondering op de gasaansluitplicht neergelegd in artikel 4.2 van de ‘Gebiedsindeling Gas’.²¹ Dit artikel luidde:

In afwijking van 4.1 heeft een kleinverbruiker geen recht op een aansluiting indien de aan te sluiten gasinstallatie(s) zich bevind(t)(en) in een gebied:

- a. waarin zich een warmtenet, zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet, bevindt of gaat bevinden;*
- b. buiten de bebouwde kom, indien de equivalente netlengte van het nieuw aan te leggen gastransportnet groter is dan de acceptabele netlengte daarvan, waarbij onder ‘bebouwde kom’ wordt verstaan de door de gemeenteraad vastgestelde bebouwde kom op basis van de Wegenverkeerswet.*

44. Bij uitspraak van 22 april 2014 heeft het CBb artikel 4.2, onderdeel a van de Gebiedsindeling Gas vernietigd. Het CBb overwoog onder meer:

*“Het College stelt vast dat artikel 4.2, onderdeel a, van de Gebiedsindeling gelijklopend is aan de zinsneden in artikel 12b, eerste lid, onderdeel f, van de Gaswet, waarin voor ACM de bevoegdheid is neergelegd om bij vaststelling van de Gebiedsindeling een uitzondering te maken voor gebieden waarin zich een warmtenet als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet bevindt of gaat bevinden. Deze enkele verwijzing naar de begripsbepaling uit de Warmtewet geeft naar het oordeel van het College onvoldoende blijk van een (kenbare) afweging van de betrokken belangen. (...) De stelling van ACM dat in een geschilprocedure kan blijken of een netbeheerder in strijd met zijn verplichtingen handelt wanneer hij al of niet een aansluiting tot stand brengt in een (potentieel) warmtenetgebied brengt het College niet tot een ander oordeel, nu de bestreden bepaling ook voor de netbeheerder op voorhand geen helderheid verschaft over de vraag op welke plaatsen voor hem geen aansluitplicht geldt.”*²²

¹⁹ Kamerstukken I vergaderjaar 2009/10, 31 904, F, p. 8.

²⁰ Handelingen II vergaderjaar 2009/10, nr. 45, p. 4348.

²¹ Besluit Gebiedsindeling Gas – RNB van 22 januari 2013, met kenmerk 103975/103.

²² CBb, 22 april 2014, ECLI:NL:CBB:2014:134, r.o. 3.2.3.

Besluit

45. Hoewel het CBb met haar uitspraak de uitzondering op de gasaansluitplicht in warmtegebieden heeft vernietigd, bestempelt zij het maken van een dergelijke uitzondering op zichzelf op geen enkele wijze als onrechtmatig. Sterker nog, het College laat ACM vrij om de Gebiedsindeling Gas aan te vullen met nieuwe bepalingen omtrent dit onderwerp.²³ Het oordeel van het CBb betreft slechts de omschrijving van de warmtegebieden. Deze moeten nauwkeuriger worden omschreven om in mogelijke twijfelgevallen helderheid te verschaffen.
46. Voor wat betreft de woning van aanvrager bestaat er geen twijfel: deze is gelegen in een gebied waarin zich een warmtenet bevindt als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet. De vernietiging van artikel 4.2, onderdeel a, van de Gebiedsindeling Gas was dan ook niet gericht op een situatie als in het onderhavige geschil is voorgelegd. Netbeheerder en aanvrager hadden daarom kunnen voorzien dat herstel van het vernietigde artikel zou plaatsvinden, waarbij nog steeds geen aansluitplicht zou gelden voor het gebied waarin aanvrager woonachtig is.
47. ACM heeft het rechtsoordeel van het CBb ter harte genomen door bij besluit van 13 januari 2015, naar aanleiding van een codewijzigingsvoorstel van Netbeheer Nederland, een wijziging van de Gebiedsindeling Gas vast te stellen.²⁴ Met deze wijziging legt ACM (wederom) in artikel 4.2, aanhef en onderdeel a, van de Gebiedsindeling Gas de bedoeling van de wetgever vast, namelijk dat er geen gasaansluitplicht in warmtegebieden bestaat. Artikel 4.2 onderdeel a luidt thans:

In afwijking van 4.1 heeft een kleinverbruiker geen recht op een aansluiting indien de aan te sluiten gasinstallatie(s) zich bevind(t)(en) in een gebied:

- a. *waarin zich een warmtenet, zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet, bevindt of gaat bevinden*
- *conform het door de desbetreffende gemeente opgestelde warmteplan, zoals bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012, of*
 - *conform artikel 9.2.10 van het Bouwbesluit 2012, of*
 - *conform de tabel in bijlage 1 van deze regeling,*

tenzij de desbetreffende kleinverbruiker op grond van artikel 6.10.3 van het Bouwbesluit 2012 geen aansluiting op het warmtenet heeft (gekregen) waarbij in aanmerking wordt genomen dat het warmtenet, zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet in het Bouwbesluit 2012 wordt aangeduid als distributienet voor warmte;

48. Met deze wijziging van de Gebiedsindeling Gas constateert ACM dat onder de huidige omstandigheden geen gasaansluitplicht geldt voor het gebied waarin de woning van

²³ CBb, 22 april 2014, ECLI:NL:CBB:2014:134, r.o. 4.

²⁴ Besluit van 13 januari 2015 met zaaknummer 14.1102.52 en kenmerk ACM/DE/2015/200129.

Besluit

aanvrager ligt. In onderhavig geval is er immers geen twijfel over het feit dat de wijk Ypenburg te Den Haag, waar aanvrager woonachtig is, tot een warmtegebied behoort, gezien het feit dat deze wijk in bestemmingsplannen duidelijk als zodanig bestempeld wordt.²⁵ Daarnaast is de postcode van aanvrager opgenomen in de bijlage van de Gebiedsindeling Gas, wat nogmaals benadrukt dat de woning van aanvrager is gelegen in het gebied dat wordt uitgezonderd van de gasaansluitplicht.

49. Op grond van het voorgaande kan niet worden geoordeeld dat Stedin, weet hebbende van de hiervoor beschreven omstandigheden, niet aan de verplichtingen op grond van de Gaswet heeft voldaan. Daarbij wijst ACM op het gegeven dat de woning van aanvrager in een warmtegebied gelegen is; dat volgens de wetgever dergelijke warmtegebieden uitgezonderd zijn van de gasaansluitplicht; dat het CBb dit uitgangspunt nooit verworpen heeft; dat netbeheerder en aanvrager herstel van het vernietigde artikel hadden kunnen voorzien; en dat ACM de vernietiging inmiddels heeft hersteld. Daarom kan naar het oordeel van ACM niet worden gesteld dat Stedin op grond van de Gaswet een aansluitplicht ten aanzien van aanvrager heeft. Vanzelfsprekend betekent het ontbreken van een gasaansluitplicht ook dat Stedin niet verplicht is een offerte voor een dergelijke gasaansluiting uit te brengen.
50. Ter zitting heeft aanvrager nog aangevoerd dat enige uitzondering op de aansluitplicht in strijd is met het in artikel 66f van de Gaswet opgenomen recht op keuzevrijheid van leverancier. De wetgever heeft omtrent dit argument gesteld:
- “Er bestaat Europeesrechtelijk geen aansluitplicht. Die aansluitplicht bestaat wel voor elektriciteit, maar niet voor gas. Het in de tweede gasrichtlijn opgenomen recht op toegang tot gasnetten en keuzevrijheid van leveranciers kan dus niet zo absoluut zijn, dat hier een recht op een aansluiting van kan worden afgeleid.”*²⁶
- ACM oordeelt dan ook dat de keuzevrijheid van leverancier waarop aanvrager zich beroept, pas geldt wanneer verbruiker reeds is aangesloten op het gastransportnet. Artikel 66f van de Gaswet geldt daarom niet voor degene die slechts voornemens is om gas te verbruiken. Aanvrager kan dan ook geen geslaagd beroep op deze bepaling doen.
51. Tot slot heeft aanvrager in zijn aanvraag tot geschilbeslechting gesteld: *“in aanvulling wordt ACM, er vanuit gaande dat Stedin de gevraagde gasaansluiting moet leveren, verzocht aan Stedin bij besluit op te dragen binnen een redelijke termijn aan ondergetekende een offerte voor de gevraagde gasaansluiting uit te brengen.”* Hiermee verzoekt aanvrager ACM om als onderdeel van het verzoek om geschilbeslechting over te gaan tot handhaving jegens Stedin. ACM merkt hierbij op dat de bevoegdheid tot geschilbeslechting niet mede de bevoegdheid

²⁵ Zie bijlagen bij de brief van 8 december 2014 met kenmerk ACM 2014/103502, productie 2: Convenant inzake warmtelevering, p 32 e.v.

²⁶ *Kamerstukken I vergaderjaar 2009/10, 31 904, D, p. 26.*

Besluit

omvat om bijkomende maatregelen te treffen, zoals aanvrager wenst.²⁷ Wellicht ten overvloede kan vermeld worden dat ACM, gezien bovenstaand oordeel, ook anderszins niet zou overgaan tot handhaving.

7 Dictum

52. De Autoriteit Consument en Markt stelt vast dat Stedin Netbeheer B.V. niet in strijd heeft gehandeld met artikel 10, zesde lid, van de Gaswet. De Autoriteit Consument en Markt verklaart de klachten van aanvrager ten aanzien van dit geschil ongegrond.

Den Haag,

Datum: 5 maart 2015

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel

Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van het besluit, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

²⁷ Vergelijkbaar met CBb, 28 november 2013, ECLI:NL:CBb:2013:264, r.o. 8.4.